

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za 6 krat razdeljeno peti vrstici 1 krat 15 h, 2 krat 25 h, 3 in večkrat 35 h. Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 1.

V Ptuj v nedeljo dne 7. januarja 1912.

XIII. letnik.

Vabilo na naročbo.

Z današnjo številko pričanja 12. letnik našega „Štajerca.“ Brez da bi se sami hvalili, pač lahko trdimo, da si je naš list na vseh straneh pridobil toliko vpliva in veljave, kakor noben drugi list. „Štajerc“ je najcenejši in največji tednik v slovenskem jeziku. A on je tudi popolnoma neodvisen na vse strani in zamore vsled tega brez obzirov zastopati pravice kmetijskega, obrtniškega in delavskega ljudstva. Vabimo torej cenjene prijatelje na novo naročbo našega lista.

„Štajerc“ stane:

Za Avstrijo: Celo leto 3 K, pol leta in četrt leta razmerno.

Za Ogrsko: Celo leto 4 K 50 h. (v kuverti.)

Za Nemčijo: Celo leto 5 K.

Za Ameriko: Celo leto 6 K.

Za drugo inozemstvo se računa naročnino z ozirom na visokost poštnine. Posamezne številke stanejo po 6 h. Naročnino je plačati naprej.

Inzerati imajo v „Štajercu“ vsled njegove priljubljenosti in razširjenosti največji uspeh. Pri inzeratih se računa 6 krat razdeljeno peti vrstici ali njen prostor za 1 krat 15 h, za 2 krat 25 h, za 3 krat 35 h itd. — Pri večjih in letnih naročilih seveda veljajo še posebne določbe.

Naročajte list, širite, priporočajte „Štajerca“!

Torej naprej!

Praznični dnevi so minuli, še nekaj spominov živi v naših srcih, vonj božične smreke se čuti še v sobi in žarek sreče v otroškem očesu. A že stopamo zopet v življenski borbi naprej, že prihajajo zopet vsakdanje skrbi in že je treba zopet na politične in gospodarske potrebe misliti.

Mi si sicer v splošnem s politiko nismo mnogo glave belili, kajti v naših slovenskih razmerah postati mora sleherna politika kmalu nezmiselna karikatura. Zato smo mi tudi vedno smišljali tisto visoko slovensko politiko, ki hrepeni po visokih šolah, medtem ko je število analfabetov še ogromno, — tisto prvaško politiko, kije v vseh svojih oblikah le najodurnejše izkoriščanje in izsesavanje slovenskega ljudstva. In prav smo imeli, da te „politike“ nismo vpoštevali. Kajti to je „politika“ troto, „politika“ zatiralcev!

Kakšne res politične cilje imajo vendar prvaške stranke? Napačno razumejo nacionalizem, ki je pri njih le nasilno kupčijsko podjetje. Napačno razumejo demokracijo, ki je naglašajo le tedaj, kadar iščejo med ljudstvom kalinov. Vsakdo nam mora priznati, da je slovensko ljudstvo ravno tako v političnem, kakor v gospodarskem oziru grozovito zanemarjeno. In

vsakdo mora tudi priznati, da je tega ravno prvaška politika kriva. V duševnem oziru niso prvaki za slovensko ljudstvo ničesar storili; po uradniških fabrikah so hrepneli, da bi sinovi prvaških voditeljev temlepe življenje imeli. Na deželi pa so slovensko ljudstvo navdajali z najhujšim babjeverjem, s srednjoveškim naziranjem, slovenski škofje so sežigali leposlovne knjige in slovenski nadučitelji poljubneje še danes fajmoštrove roke. Kaplani, torej člani „slovenske inteligence“, dopuščajo še danes, da jim lastni oči roko liže in jih „vika“ in jim pravi „gospod.“ In istotako drugi stanov. Liberalni senzacijski romani niso za las boljši od klerikalnega duševnega zanemarjenja. Velikanska je torej ta duševna mizerija... In v političnem oziru? Moderni prvaški politiki niso vstvarili nobene dosledne, poštene stranke. Skoraj vsi prvaški voditelji so dokazali s svojim življenjem, da jim ni nič za nazore, marveč le za osebo. Dr. Verstovšek, dr. Benkovič, pl. Šuklje, dr. Šusteršič, Grafenauer, dr. Brejc, — liberalci, brezvešči, „nemčurji“ so bili in zdaj so do pleše klerikalni Slovenci. Veleizdajstvo, ilirizem, patriotizem 100%, srbofilstvo, rusofilstvo, katoličanstvo, vse mečejo prvaki v en pisker in v tej posodi se kuha potem tista „rihta“, katero naj bi ljudstvo pod imenom „slovenske politike“ jedlo... V gospodarskem oziru pa je postala prvaška politika pravi rabelj slovenskega ljudstva. Vsa važnejša podjetja pravkov na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem so za polomom ali pred polomom, — posojilnice, „zveze“, „konzumi“, zadruga, društva, vrag vedi kaj vse še, vse je bankerотно, brez gospodarske podlage, brez bodočnosti...

Pred tako „politiko“ seveda mi naprednjaki nismo mogli imeti respektja in tej „politiki“ se nikdar klanjali ne bomo! Žalostna majka slovenskemu ljudstvu, ako bi vse trobilo v prvaški rog!...

Naše napredno stališče toliko sovražnih „štajercijancev“ pa je vedno enako in v svoji enostavnosti dosledno. Majboljše glave tudi med narodnimi Slovenci so pravzaprav istega mnenja, kakor mi. Sami čutijo, da je mali slovenski narod kulturno in gmočno od mogočnih sosedov odvisen. Vse, kar je slovenski narod, postal je na ramenah nemškega in celo narodno individualiteto so dali slovenskemu ljudstvu — Nemci! Nemci niso slovenskega ljudstva „potujčili“, čeprav bi bili to pred desetletji s prav malim naporom lahko storili. Ali dvignili so slovensko ljudstvo, odpirali so mu svet, dajali mu kulture, bogatstva, — vsako besedo se lahko dokaže z zgodovinskimi slučajji. In zato pravimo: slovensko ljudstvo ima le tedaj bodočnost, ako se bode naslanjalo na mogočnega nemškega soseda. To je naše stališče. Po navadi pa označimo to svoje stališče z znanimi besedami: skupno gospodarsko delo Slovencev in Nemcev...

Tega edino pravega stališča se bomo tudi v novem letu držali!

Politični pregled.

Politični položaj je vsled počitnic državnega zbora precej dolgočasen. Delegacije so zborovale in so vse tisto storile, kar se je od njih ravno pričakovalo. Delegacije so še vedno vse dovolile! Deželni zbori „nemirnih“ dežel pričnejo šele s svojim „delovanjem.“ Edino na Kranjskem so klerikalci že glavarja v penzijo poslali. Tako je pravzaprav vse precej dolgočasno in iz te dolgočasnosti nas niti ne rešijo znani, že v naprej znani govori naših ministrov...

Avstrijski dolgovi so razmeroma tako velikanski, da jih ne doseže nobena druga država. Skupno lahko rečemo, da ima Avstrija 12 tisoč milijonov dolga. Te velikanske svote si niti predstaviti ne moremo. Ako bi hotel šteti le do enega milijona, rabil bi zato 115 dni in noči; skoraj štiri leta pa bi moral šteti, ako bi hotel 12 milijonov prešteti. In tisoč oseb bi moralo 4 leta dolgo neprenehamo šteti, da pridejo skupaj do svote 12.000 milijonov. In toliko kron ima Avstrija dolga! Poročilo o državnem dolgu kaže sledeče žalostne številke:

Redni dolg	K 5.025.043.258
Splošni državni dolg	135.997.637
Kavcije in depoti	964.637
Odškodninske rente	23.750.364

Ako se vzame k temu še plačilo za ogrsko vlado, znaša splošni državni dolg 5.109.255.665 kron. K temu pride še državni dolg avstrijskih dežel in kraljestev, ki obsega te-le številke:

Kons. drž. dolg	K 3.351.623.325
zapradi dolg	4.369.647
nezapradi dolg	3.372.700.328
drugi dolg	287.785.130

Skupno znaša potemtakem državni dolg Avstrije 12 tisoč milijonov (natanko rečeno: 12.205.814.133) kron... Le za obrestovanje tega nezasišane dolga se rabi vsako leto več kot 481½ milijonov kron. Na te številke slavni politiki in državniki nikdar ne mislijo. Vse njih hrepenenje je le, da bi itak izmozganemu ljudstvu še večje davke in doklade napravili...

Odstopil je kranski deželni glavar pl. Šuklje in se odtegnil popolnoma političnemu življenju. Šuklje je bil svoj čas med ustanovniki liberalne stranke, pozneje pa je presedlal, postal klerikalci in napravil lepo karijero. Vendar pa zdaj ni hotel pri gnusnemu nasilju kranski klerikalcev sodelovati in je raje odstopil. Kdor od papeža je, umre, — pravi stari pregovor!

Povsod razburjenje, to je splošno znamenje današnje svetovne politike. Komaj se je poleglo razburjenje radi aneksije Bozne in Hercegovine, ki bi povzročilo kmalu evropsko vojno, ko so se že začele nemško-francoske in nemško-angleške praske zaradi Maroke. Zdjaj so te končane, brez da bi se vnela krvava vojna, in že se pojavljajo zopet spletke v Perziji, katero bi Rusija tako rada pogoltnila. Rusija izrablja ravno položaj, v katerem tiči danes Turčija vsled vojne z Italijo. Zato je morala Perzija tudi za sedaj v splošnem ugoditi ruskim zahtevam. Medtem pa je prihela tudi revolucija na Kitajskem in že gledajo Rusija, Japonska, Anglija in Severna Amerika s škilastimi pogledi, je-li bi se dalo ob tej priliki kaj pridobiti. Na Balkanu zopet